

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2023 m. d.
įsakymu Nr. 3D-

**LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIO PLANO
INTERVENCINĖS PRIEMONĖS „GYVŪNŲ GEROVĖ“ VEIKLOS „PARAMA UŽ
GALIMYBĘ PIENINIAMS GALVIJAMS IŠEITI Į GANYKLAS, ĮTRAUKIANT JŲ
GANYMĄ LAUKUOSE ŠILTUOJU METŲ LAIKU“ IR VEIKLOS „PARAMA UŽ
GALIMYBĘ GALVIJAMS LAISVAI IŠEITI Į ATVIRĄ ERDVĘ, GANYKLAS“
ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano intervencinės priemonės „Gyvūnų gerovė“ veiklos „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“ ir veiklos „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu ([ES\) 2021/2115](#), kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai ([ES\) Nr. 1305/2013](#) ir ([ES\) Nr. 1307/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu ([ES\) 2022/648](#) (toliau – reglamentas Nr. 2021/2015), 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu ([ES\) 2021/2116](#) dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas ([ES\) Nr. 1306/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. birželio 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu ([ES\) 2022/1408](#) (toliau – reglamentas Nr. 2021/2016), 2022 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu ([ES\) 2022/1172](#), kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES\) 2021/2116](#) nuostatos dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo, 2022 m. gegužės 31 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu ([ES\) 2022/1173](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES\) 2021/2116](#) taikymo taisyklės dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, 2021 m. gruodžio 21 d. Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentu ([ES\) 2021/2290](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ([ES\) 2021/2115](#), kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai [\(ES\) Nr. 1305/2013](#) ir [\(ES\) Nr. 1307/2013](#), I priede nurodytų bendrų produkto ir rezultato rodiklių apskaičiavimo metodų taisyklės, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiu planu, patvirtintu Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022) 8272 (toliau – Strateginis planas) bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimo Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“ 3 punktą.

2. Taisyklių tikslas – nustatyti Strateginio plano priemonės „Gyvūnų gerovė“ (toliau – Priemonė) veiklos „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“ ir veiklos „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“ ekologinės sistemos išmokų skyrimo tvarką.

3. Ekologinės sistemos išmokos pagal vieną iš Priemonės veiklų „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“ ar „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“ (toliau – ekologinės sistemos išmokos) mokamos vieną kartą per metus iš Europos žemės ūkio garantijų fondo lėšų, remiantis reglamento Nr. 2021/2115 16 straipsnio 2 dalies d punktu ir 85 straipsnio nuostatomis.

4. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **diendaržis (mociono aikštelė)** – lauke prie tvarto gyvuliams pasivaikšėti ir laikyti įrengiamas aptvaras, kuriame vienu metu turi tilpti visi tvarte laikomi gyvuliai;

4.2. **mėsinis galvijas** – mėsai ir (ar) veislei laikomas mėsinės veislės galvijas, kelių mėsinių veislių ar mėsinės ir mėsinės veislės galvijų mišrūnas;

4.3. **mocionas** – laisvas gyvūnų pasivaikščiojimas lauke jų sveikatingumui gerinti;

4.4. **užtrūkusi karvė** – dėl veršingumo ar kitų priežasčių pieno neduodanti karvė.

5. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos reglamente Nr. 2021/2115 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“.

6. Galvijų veislės nurodytos Galvijų veislių klasifikatoriuje, patvirtintame valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro generalinio direktoriaus 2012 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 1V-30 „Dėl Ūkinių gyvūnų registro klasifikatorių patvirtinimo“, su visais pakeitimais.

II SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI EKOLOGINĖS SISTEMOS IŠMOKAS SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

7. Ekologinės sistemos išmokos mokamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre registruotiems žemės ūkio valdų (toliau – valda) valdytojams (toliau – pareiškėjas), kurie

einamaisiais metais, ne vėliau kaip gegužės 15 d., pateikė Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) paraiškas gauti paramą už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus pagal Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės (toliau – TI taisyklės), patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Paraiška), ir šiose Paraiškose nurodė, jog prašo skirti ekologinės sistemos išmokas pagal pasirinktą Priemonės veiklą, nurodydami galvijų bandos, kurioje nurodyta veikla bus taikoma, numerį ir įsipareigotą ganyti ganykloje / išleisti ganytis į atvirą erdvę sutartinių gyvulių (toliau – SG) skaičių (valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro (toliau – Centras) apskaičiuoti į SG kiekvieno valdos valdytojo valdoje laikomi galvijai pagal šių taisyklių 9 punkto nuostatas pareiškėjui pateikiami Paraiškoje, pagal kuriuos pareiškėjas gali pasirinkti, kiek SG įsipareigoti ganyti ganykloje / išleisti ganytis į atvirą erdvę / diendaržį). Pareiškėjas Paraiškos pateikimo dieną privalo turėti tokį SG skaičių, kad susumavus SG ekologinės sistemos išmokų dydžius, ekologinės sistemos išmokų suma viršytų 100 Eur sumą:

7.1. pareiškėjas pagal Priemonės veiklą „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“ (toliau – 1 veiklos sritis) privalo Paraiškoje įsipareigoti pieninių veislių galvijus (toliau – pieniniai galvijai) ganyti ganykloje nepertraukiamai ne trumpiau kaip 140 dienų einamaisiais metais;

7.2. pareiškėjas pagal Priemonės veiklą „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę / ganyklas“ (toliau – 2 veiklos sritis) privalo Paraiškoje įsipareigoti išleisti ganytis galvijus į atvirą erdvę / diendaržius / ganyklas ne mažiau kaip 120 arba pienines užtrūkusias karves 60 dienų per einamuosius metus pasirinktu nepertraukiamu laikotarpiu iki gruodžio 31 d.;

7.3. pareiškėjas, kurio valdoje laikomi mėsiniai ir pieniniai galvijai, gali pretenduoti dalyvauti Priemonės abiejose veiklos srityse;

7.4. pareiškėjas, kurio valdoje laikomi pieniniai galvijai, gali dalyvauti tik vienoje iš Priemonės veiklų sričių (pvz., pareiškėjas, pieninius galvijus pasirinkdamas ganyti ganykloje pagal 1 veiklos sritį, negali su pieninėmis užtrūkusiomis karvėmis dalyvauti pagal 2 veiklos sritį);

7.5. pareiškėjas, pretenduojantis į paramą pagal Priemonę už tą patį galviją, gali pretenduoti į kitas Strateginio plano intervencines priemones, atsižvelgdamas į intervencinių priemonių suderinamumą, kuris pateikiamas TI taisyklių 2 priede „Paramos suderinamumo matrica“, jei laikosi savanoriškai prisiimtų įsipareigojimų pagal visas šias intervencines priemones.

8. Pareiškėjas:

8.1. privalo būti aktyvus ūkininkas, tvarkantis buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir veikiantis pagal TI taisyklių 4 punkto reikalavimus;

8.2. turėti valdoje savo ir (arba) valdos partnerio (-ių) ir (arba) šeimos narių vardu Ūkinių gyvūnų registre (toliau – ŪGR) įregistruotus galvijus;

8.3. pagal 1 veiklos sritį įsipareigoja:

8.3.1. išlaikyti SG skaičių visą įsipareigojimų laikotarpį, numatytą Paraiškoje;

8.3.2. ganyti pieninius galvijus nepertraukiamai ne trumpiau nei 140 dienų per metus ganyklose. Reikalavimas netaikomas ganymui nepertraukiamai karvių melžimo metu, jei jos fiziškai parginamos melžimui į tvartus ar kitą melžimo vietą, dėl aplinkos sąlygų, kurios gali turėti įtakos galvijų sveikatai ir gerovei, bei dėl galvijo ligos, traumos ar fiziologinės būklės;

8.3.3. ganyti pieninius galvijus ganyklose nepertraukiamai ne trumpiau nei 140 dienų per kalendorinius metus. Reikalavimas ganyti nepertraukiamai ganyklose netaikomas galvijams, jeigu jie melžimui parginami į tvartus ar perginami į kitą melžimui skirtą vietą, dėl nepalankių aplinkos sąlygų (pvz., aukšta ar žema aplinkos temperatūra, krituliai, sausra, potvynis, kt. gamtos reiškiniai), galvijų sveikatos, fiziologinės būklės (pvz., ruja, veršiavimasis, kt.), plėšrūnų (pvz., laukinių gyvūnų) pavojaus ar kitų objektyvių priežasčių, dėl kurių nepertraukiamas ganymasis ganyklose turėtų neigiamos įtakos galvijų sveikatai ir gerovei;

8.3.4. ne vėliau kaip per 7 d. suvesti duomenis į Ūkinių gyvūnų registrą (toliau – ŪGR) apie galvijų bandos (visų galvijų bandoje ar tam tikro galvijų (SG) skaičiaus bandoje), kuriai pareiškėjas Paraiškoje įsipareigoja taikyti aukštesnius gyvūnų gerovės reikalavimus, išgynimo į ganyklą pradžią (t. y. ganymo pradžios datą) ir ne vėliau kaip per 7 d. suvesti duomenis į ŪGR apie galvijų bandos pargynimą iš ganyklos (t. y. ganymo pabaigos datą);

8.4. pagal 2 veiklos sritį įsipareigoja:

8.4.1. išlaikyti SG skaičių visą įsipareigojimų laikotarpį, numatytą Paraiškoje;

8.4.2. užtikrinti, kad einamaisiais metais iki gruodžio 31 d. pieniniai ir (arba) mėsiniai galvijai turėtų galimybę išeiti į diendaržius, atvirą erdvę ar ganyklas nepertraukiamam ne trumpesniam kaip 120 dienų laikotarpiui per kalendorinius metus. Sudaryti sąlygas galvijams netrukdomai išeiti į diendaržį arba ganyklą. Reikalavimas netaikomas dėl nepalankių aplinkos sąlygų (pvz., aukšta ar žema aplinkos temperatūra, krituliai, sausra, potvynis, kt. gamtos reiškiniai), galvijų sveikatos, fiziologinės būklės (pvz., ruja, veršiavimasis, kt.), plėšrūnų (pvz., laukinių gyvūnų) pavojaus ar kitų objektyvių priežasčių, dėl kurių nepertraukiamas išėjimas į diendaržį ar ganymasis ganyklose turėtų neigiamos įtakos galvijų sveikatai ir gerovei;

8.4.3. užtikrinti, kad einamaisiais metais iki gruodžio 31 d. pieninės užtrūkusios karvės, kurioms einamaisiais metais vykdomi produktyvumo tyrimai, turėtų galimybę ganytis atviroje erdvėje, diendaržiuose, ganyklose nepertraukiamai ne trumpiau kaip 60 dienų per metus;

8.4.4. ne vėliau kaip per 7 d. suvesti duomenis į ŪGR apie galvijų bandos (visų galvijų bandoje ar tam tikram galvijų skaičiui (SG) bandoje), kuriai pareiškėjas Paraiškoje įsipareigoja taikyti aukštesnius gyvūnų gerovės reikalavimus, išleidimą ganytis į diendaržį / atvirą erdvę / ganyklą

pradžią (t. y. ganymo pradžios datą) ir ne vėliau kaip per 7 d. suvesti duomenis į ŪGR apie galvijų bandos pargynimą iš diendaržio / atviros erdvės / ganyklos (t. y. ganymo pabaigos datą);

8.4.5. Ūkinių gyvūnų registre (toliau – ŪGR) ne vėliau kaip per 7 d. suvesti duomenis apie galvijų bandos, kuriai pareiškėjas Paraiškoje įsipareigoja taikyti aukštesnius gyvūnų gerovės reikalavimus, išgynimo į ganyklą pradžią (t. y. ganymo pradžios datą) ir ne vėliau kaip per 7 d. – pargynimo iš ganyklos pabaigą (t. y. ganymo pabaigos datą);

8.5. pagal abi veiklos sritis įsipareigoja laikytis Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 m., aprašo (toliau – Valdymo reikalavimai), patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-109 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo ir kontrolės institucijų paskyrimo“, ir Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo (toliau – GAAB reikalavimai), patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“.

9. Ekologinės sistemos išmokos dydžiai apskaičiuojami diferencijuojant pagal SG dydžio vienetus: galvijams, jaunesniems negu 6 mėn. amžiaus, taikomas 0,4 SG, galvijams nuo 6 mėn. iki 2 metų amžiaus – 0,6 SG, galvijams, vyresniems nei 2 metų, – 1 SG.

10. Ekologinės sistemos išmokos dydis už SG pagal 1 veiklos sritį neturi viršyti 48 Eur; ekologinės sistemos išmokos dydis už SG pagal 2 veiklos sritį neturi viršyti 22 Eur.

11. Ekologinės sistemos išmokos gali būti skiriamos tik tuo atveju, jei susumavus SG ekologinės sistemos išmokų dydžius, kuriems bus taikomi aukštesni gyvūnų gerovės standartai pagal Priemonės veiklą, ekologinės sistemos išmokų suma viršija 100 Eur sumos. Ekologinės sistemos išmokos pareiškėjams turi būti mokamos nuo kitų metų kovo 1 d. iki birželio 30 d.

III SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMO IR APDOROJIMO TVARKA

12. Centras:

12.1. einamaisiais metais vieną dieną iki žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų bei ūkinių gyvūnų deklaravimo laikotarpio, patvirtinto atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, pradžios datos, pagal šių taisyklių 9 punkto nuostatas, perskaičiuoja pareiškėjo valdoje laikomus mėsinius ir (arba) pieninius galvijus į SG;

12.2. pasibaigus paraiškų pateikimo laikotarpiui per 10 d. d. pateikia raštu ir el. paštu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (toliau – Ministerija) bendrą pareiškėjų, įsipareigojusių galvijus ganyti (išleisti ganytis) pagal Priemonės veiklos sritis (pagal kiekvieną veiklos sritį atskirai), skaičių ir bendrą SG, už kuriuos pareiškėjai prašė paramos, skaičių;

12.3. iki kitų metų sausio 10 d. pateikia Agentūrai tinkamų ekologinės sistemos išmokai gauti pareiškėjų ir jų SG skaičių pagal kiekvieną veiklos sritį atskirai. SG skaičius apskaičiuojamas kiekvieną galvijų ganyto (išleidimo ganytis) dieną pagal ŪGR registruotų galvijų skaičių, išvedant viso įsipareigojimo laikotarpio aritmetinį vidurkį. Jeigu pareiškėjo valdoje buvo vykdyta patikra vietoje, SG apskaičiuojami pagal VMVT patikrų vietoje rezultatus, t. y. pagal patikros dieną nustatytą ganytų / išleistų ganytis SG skaičių.

13. Agentūra:

13.1. patikrina, ar pareiškėjai nėra patvirtinti paramos gavėjais pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programų priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ ir ar nevykdo tęstinių įsipareigojimų pagal šias priemones;

13.2. sudaro patikrai vietoje atrinktų pareiškėjų, jų partnerių ir šeimos narių, laikančių galvijus ir įsipareigojusių galvijus išleisti ganytis į atvirą erdvę / diendaržius / ganyklas, sąrašą ir jį pateikia Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT) ir Centru;

13.3. vadovaudamasi šių taisyklių IV skyriaus nustatyta tvarka, apskaičiuoja sankcijas ir galutines ekologinės sistemos išmokų sumas pareiškėjams už jų ir (ar) partnerių, ir (ar) šeimos narių vardu laikytus ir išleistus ganytis į atvirą erdvę / diendaržius / ganyklas SG ir informuoja Ministeriją. Jeigu apskaičiuota bendra ekologinės sistemos išmokų suma viršija priemonei „Gyvūnų gerovė“ tam tikrai veiklos sričiai numatytą lėšų sumą, Ministerija priima sprendimą dėl lėšų perskirstymo ir (arba) proporcingo ekologinės sistemos išmokų dydžių mažinimo. TI taisyklių 35–36 punktuose nustatyta tvarka;

13.4. priima sprendimą dėl ekologinės sistemos išmokų skyrimo Agentūros nustatyta tvarka, užsako ir išmoka ekologinės sistemos išmokų lėšas Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka;

13.5. prireikus siunčia pranešimą pareiškėjui, kuriame prašo nurodyti banko sąskaitos duomenis, jeigu Agentūrai atliekant mokėjimus paaiškėja, kad duomenų apie pareiškėjo sąskaitą nėra ar turimi duomenys yra netikslūs;

13.6. iki kitų metų liepos 15 d. Ministerijai raštu pateikia informaciją apie bendras išmokėtas ekologinės sistemos išmokų sumas pagal šias taisykles;

13.7. baigusi administruoti Priemonę pagal 1 ir 2 veiklos sritis, informaciją apie apskaičiuotas ekologinės sistemos išmokas bei pritaikytas sankcijas pareiškėjui pateikia atskiru pranešimu, pagal

atskiras Priemonės veiklos sritis, nurodydama tinkamų ekologinės sistemos išmokai gauti SG skaičių (vnt.) ir išmokėtas ekologinės sistemos išmokų sumas (Eur);

13.8. informaciją apie EŽŪGF ekologinės sistemos išmokų gavėjus, dėl kurių priimti sprendimai suteikti paramą pagal Strateginio plano intervencines priemones, skelbia Agentūros Informaciniame portale (toliau – Portalas) (<https://portal.nma.lt>). Informacija apie ekologinės sistemos išmokų gavėjus skelbiama pagal Reglamento [\(ES\) Nr. 2021/2116](#) 98 straipsnio 4 dalyje nurodytus reikalavimus. Informacija apie ekologinės sistemos išmokų gavėjus skelbiama siekiant viešo ir skaidraus Strateginio plano intervencinių priemonių paramos lėšų panaudojimo. Ši informacija Agentūros Portale skelbiama dvejus metus nuo pirminio jos paskelbimo dienos.

14. VMVT:

14.1. gavusi iš Agentūros šių taisyklių 13.2 papunktyje nurodytą galvijų sąrašą, organizuoja ir atlieka sąraše nurodytų pareiškėjų ir (ar) jų partnerių, ir (ar) šeimos narių laikomų galvijų patikras vietoje dėl įsipareigojimų galvijus ganyti ganyklose ar sudaryti sąlygas galvijams laisvai patekti į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą, t. y. atlieka patikras vietoje dėl šių taisyklių 8.3–8.4 papunkčių reikalavimų įgyvendinimo;

14.2. įveda į ŪGR atliktų patikrų vietoje duomenis iki einamųjų metų gruodžio 31 d.

15. Ekologinės sistemos išmokų lėšos užsakomos ir išmokamos Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS EKOLOGINĖS SISTEMOS IŠMOKŲ IR SANKCIJŲ APSKAIČIAVIMAS

16. Ekologinės sistemos išmokos pareiškėjams už savo ir (ar) partnerio, ir (ar) šeimos nario vardu laikytus SG mokamos, jei atitinka tinkamumo gauti ekologinės sistemos išmoką sąlygas ir reikalavimus.

17. Pareiškėjams galutinė ekologinės sistemos išmokų suma apskaičiuojama atsižvelgiant į patikros vietoje rezultatus ir administracinės patikros pagal Centro Agentūrai pateiktus šių taisyklių 12.3 papunktyje nurodytus duomenis (toliau – patikra):

17.1. nustačius didesnę ganomų ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, ekologinės sistemos išmokos mokamos tik už Paraiškoje įsipareigotą SG skaičių;

17.2. pareiškėjams, Paraiškoje įsipareigojusiems ganyti ganykloje / išleisti į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą iki 10 SG:

17.2.1. nustačius iki 20 proc. mažesnę ganomų ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir papildomos sankcijos pareiškėjui netaikomos;

17.2.2. nustačius nuo 21 iki 50 proc. mažesnę už ganomų ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir taikoma papildoma sankcija, pagal kurią apskaičiuotas ekologinės sistemos išmokų dydis už bandoje laikytų SG skaičių mažinamas nuo 21 iki 50 proc. Papildomos sankcijos proc. dydis tolygus nustatytam mažesniai SG skaičiaus proc. dydžiui (pvz., nustačius, jog patikros vietoje metu nustatytas 21 proc. mažesnis, nei įsipareigotas Paraiškoje, SG skaičius, už šį SG procentą ekologinės sistemos išmokos nemokamos ir taikoma papildoma sankcija – ekologinės sistemos išmokų dydis mažinamas 21 proc. pareiškėjo Paraiškoje įsipareigotų ganyti ganyklose / išleisti ganytis atviroje erdvėje / diendaržyje / ganyklose SG skaičių);

17.3. pareiškėjams, Paraiškoje įsipareigojusiems ganyti ganyklose / išleisti į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą nuo 11 iki 50 SG:

17.3.1. nustačius iki 15 proc. mažesnę ganomą ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir papildomos sankcijos pareiškėjui netaikomos;

17.3.2. nustačius nuo 16 iki 50 proc. mažesnę už ganomą ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir taikoma papildoma sankcija, pagal kurią apskaičiuotas ekologinės sistemos išmokų dydis už bandoje laikytų SG skaičių mažinamas nuo 16 iki 50 proc. Papildomos sankcijos proc. dydis tolygus nustatytam mažesniai SG skaičiaus proc. dydžiui (pvz., nustačius, jog patikros vietoje metu nustatytas 16 proc. mažesnis, nei įsipareigotas Paraiškoje, SG skaičius, už šį SG procentą ekologinės sistemos išmokos nemokamos ir taikoma papildoma sankcija – ekologinės sistemos išmokų dydis mažinamas 16 proc. pareiškėjo Paraiškoje įsipareigotų ganyti ganyklose / išleisti ganytis atviroje erdvėje / diendaržyje / ganyklose SG skaičių);

17.4. pareiškėjams, Paraiškoje įsipareigojusiems ganyti ganyklose / išleisti į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą nuo 51 iki daugiau SG:

17.4.1. nustačius iki 10 proc. mažesnę ganomą ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir papildomos sankcijos pareiškėjui netaikomos;

17.4.2. nustačius nuo 11 iki 50 proc. mažesnę už ganomą ganyklose / išleistų ganytis į atvirą erdvę / diendaržį / ganyklą SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje, ekologinės sistemos išmokos mokamos už patikros metu nustatytą SG skaičių ir taikoma papildoma sankcija, pagal kurią apskaičiuotas ekologinės sistemos išmokų dydis už bandoje laikytų SG skaičių mažinamas nuo 11 iki 50 proc. Papildomos sankcijos proc. dydis tolygus nustatytam mažesniai SG skaičiaus proc. dydžiui

(pvz., nustačius, jog patikros vietoje metu nustatytas 11 proc. mažesnis, nei įsipareigotas Paraiškoje, SG skaičius, už šį SG procentą ekologinės sistemos išmokos nemokamos ir taikoma papildoma sankcija – ekologinės sistemos išmokų dydis mažinamas 11 proc. pareiškėjo Paraiškoje įsipareigotų ganyti ganykloje / išleisti ganytis atviroje erdvėje / diendaržyje / ganykloje SG skaičių).

18. Ekologinės sistemos išmokos neskiriamos:

18.1. patikros metu nustačius daugiau kaip 50 proc. mažesnę SG skaičių, nei įsipareigotą Paraiškoje;

18.2. jei pareiškėjas nesilaiko aukštesnių gyvūnų gerovės reikalavimų, nustatytų šių taisyklių 8.3.2–8.3.3 ir 8.4.2–8.4.4 papunkčiuose;

18.3. jei pareiškėjas buvo patvirtintas paramos gavėju pagal priemones, nurodytas šių taisyklių 13.1 papunktyje;

18.4. jei susumavus SG ekologinės sistemos išmokų dydžius pagal Priemonę ekologinės sistemos išmokų suma nesiekė 100 Eur sumos.

19. Pareiškėjas ir (ar) jo partneris, ir (ar) šeimos narys privalo ne vėliau kaip per 48 val. nuo informavimo apie patikrą sudaryti tinkamas sąlygas VMVT pareigūnams atlikti ganomų (išleistų ganytis) galvijų patikrą vietoje. Jei valdos valdytojas ir (ar) partneris, ir (ar) šeimos narys VMVT pareigūnams neleido atlikti patikros vietoje arba nesudarė tinkamų sąlygų (neleido pažymėti specialiomis priemonėmis, neatskyrė ūkinių gyvūnų pagal atskiras veisles grupėmis (neatskyrė pieninių galvijų nuo mėsinių galvijų), nesuvarė į aptvarus ir pan.), ekologinės sistemos išmokos už galvijus pareiškėjui nemokamos.

20. Už GAAB reikalavimų ir Valdymo reikalavimų pažeidimus sankcijos taikomos vadovaujantis Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodika, patvirtinta atskiru žemės ūkio ministro įsakymu.

21. Teisė į ekologinės sistemos išmokas neprarandama, jei nustatyti reikalavimai neįvykdomi dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo pareiškėjo valios ir išimtinių aplinkybių, nurodytų reglamente ([ES Nr. 2021/2116](#)). Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įgaliotas asmuo per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias ir (ar) išimtines aplinkybes, praneša raštu Agentūrai apie minėtas aplinkybes, kartu pateikdamas tai įrodančius dokumentus.

V SKYRIUS PAPILDOMOS NUOSTATOS

22. Žemės ūkio valdos perdavimas vykdomas taip, kaip nurodyta TI taisyklėse.

23. Valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d. įskaitytinai, valdos valdytojas nebetenka teisės į jam priklausiusias ekologinės sistemos išmokas, o tais atvejais, kai ekologinės sistemos išmokos ar jų dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. valdos valdytojui jau išmokėta, jis privalo ekologinės sistemos išmokas grąžinti.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

24. Už Paraiškoje ir patikros vietoje metu pateiktos informacijos teisingumą atsako ją pateikę pareiškėjai;

25. Už galvijų perskaičiavimą į SG kiekvienam pareiškėjui pagal atskiras Priemonės veiklos sritis ir šių duomenų pateikimą Agentūrai atsako Centras.

26. Už sankcijų ir galutinių ekologinės sistemos išmokų sumų apskaičiavimą, ekologinės sistemos išmokų pervedimą pareiškėjams ir pervestų lėšų apskaitą atsako Agentūra.

27. Už patikrų vietoje atlikimą ir informacijos pateikimą Centrai pagal su Agentūra suderintus šių funkcijų atlikimo tvarkos aprašus atsako VMVT.

28. Paramos gavėjai, gavę ekologinės sistemos išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėto išmokų gavimo (sąmoningai patvirtino klaidingus duomenis), atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

29. Asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Neteisėtai išmokėtos ir (arba) panaudotos ekologinės sistemos išmokų lėšos susigražinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Agentūros, Centro, VMVT sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka administracinių ginčų komisijai, arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos.

32. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

33. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems ekologinės sistemos išmokų gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme numatyta kitaip.
